

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης **αντανεκλά** την πολιτισμική διάσταση της ισότιμης μόρφωσης των πολιτών κάθε κοινωνίας, ανεξάρτητα από περιορισμούς και ανισότητες οποιασδήποτε μορφής και προέλευσης. Στα σχολεία μέσω της εκπαίδευσης διαμορφώνεται η αγωγή των νέων η οποία αποβλέπει αφ' ενός στην ανάπτυξη των σωματικών, πνευματικών και ηθικών δυνάμεών τους και αφ' ετέρου στην καλλιέργεια αισθήματος σεβασμού προς τον άνθρωπο, τα **επιτεύγματα** και τα δικαιώματά του. Έτσι λοιπόν η εκπαίδευση είναι συνδεδεμένη με τις δομές και λειτουργίες της κοινωνίας, γι' αυτό θα πρέπει να αναζητούνται οι μεταξύ τους αναγκαίες συνθήκες ισορροπίας. Η θέση που θα αποκτήσει κάθε νέος/α στην κοινωνική πυραμίδα, είναι αποτέλεσμα όχι μόνο της καταγωγής τους αλλά κυρίως της μορφωτικής-πολιτισμικής τους εξέλιξης. Γιατί η εκπαίδευση ως κοινωνικοποιητικός θεσμός, διαμεσολαβεί στη μετάδοση κωδίκων επικοινωνίας και συμπεριφοράς στις νεότερες γενιές, διαμορφώνοντας συγχρόνως το μέσο με το οποίο η κοινωνία τους ελέγχει. Σίγουρα η εκπαίδευση είναι μια ενέργεια της ίδιας της κοινωνίας καθώς οι σκοποί και οι στόχοι της πρώτης αντικατοπτρίζουν ανάλογους σκοπούς και στόχους της δεύτερης.

Σε μεγάλο βαθμό οι σκοποί της καθορίζονται από τις κοινωνικές, πολιτικές και ιδεολογικές δυναμικές, με αποτέλεσμα η εκπαίδευση να καλείται να υπηρετήσει την αναπαραγωγή και τη διατήρηση της σταθερότητας των κοινωνικών σχέσεων κυριαρχίας που υπάρχουν. Μέσα λοιπόν από ένα σύστημα πολιτικά και οικονομικά ελεγχόμενο στον χώρο της εκπαίδευσης μπορεί να οριοθετηθούν οι όροι και οι τρόποι της «σχολικής και πολιτισμικής αριστείας των εκλεκτών της». Στην εκπαίδευση πρέπει να παρέχονται όλα τα αναγκαία εφόδια στους μαθητές/τριες και να αντιμετωπίζονται «ισότιμα», χωρίς διακρίσεις από την καταγωγή, τη φυλή, το φύλο και την πολιτισμική τους αναφορά. Το αγαθό της «ισοτιμίας» όπως δείχνουν οι μελέτες ακόμα και σήμερα φαντάζει ουτοπία, αφού για ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών η περιθωριοποίηση και η εγκατάλειψη του σχολείου λόγω κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων είναι ακόμα σημαντικό πρόβλημα στην πατρίδα μας.

Η ελληνική οικογένεια, ανεξαρτήτως κοινωνικού στρώματος, προσπαθεί να δώσει εκπαιδευτικό προσανατολισμό στα παιδιά της, αφ' ενός για να εκπληρώσει δικές της χαμένες προσδοκίες και αφ' ετέρου γιατί καταλαβαίνει ότι το επίπεδο μόρφωσης είναι βασικός παράγοντας επαγγελματικής και κοινωνικής προόδου. **Χρέος** της πολιτείας και του σχολείου είναι να αναβαθμίζει με το αναγκαίο πολιτισμικό κεφάλαιο όλους τους νέους, μέσω του οποίου θα μπορούν να εξισορροπούν ενδογενείς και εξωγενείς πιέσεις, οι οποίες μεγεθύνουν σε αυτούς τις ανισότητες της στρωματικής προέλευσής τους, με αποτέλεσμα τη σχολική και κοινωνική αποτυχία. Πώς όμως μπορεί να γίνει αυτή η ισορροπία, ποιος έχει την ευθύνη διαμόρφωσής της, γιατί δεν αναζητούνται οι αιτίες και οι παράγοντες που αποτρέπουν αυτό το αποτέλεσμα, είναι λίγα από τα **βασικά** ερωτήματα που ζητούν θεσμικές απαντήσεις.

Οι συνεχείς μεταρρυθμίσεις στο ελληνικό σχολείο από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα δεν έδωσαν λύσεις, γιατί πάντα εστίαζαν στα προγράμματα και στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης, αφήνοντας αμέτοχο το «ανθρώπινο κεφάλαιο» της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η αναφορά στην αξιολόγηση ως η «λύση» στο πρόβλημα της εκπαίδευσης, αν και αναγκαίος διττός μηχανισμός της μορφωτικής λειτουργίας, θα πρέπει να προσαρμοστεί στις υπάρχουσες κοινωνικές ανισότητες και όχι να χρησιμοποιείται για τη διατήρηση και αναπαραγωγή αυτών. Το σχολείο θα πρέπει να αποτελέσει το χώρο καλλιέργειας της **δημιουργικής** πολιτισμικής αναφοράς για τη νέα γενιά, έτσι ώστε με τα αναγκαία εφόδια, ισότιμα και δίκαια να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του μέλλοντος. Η ελληνική πολιτεία έχει υποχρέωση ειδικότερα σε περιόδους κοινωνικής και οικονομικής κρίσης να στηρίξει τους «μειονεκτούντες», αφού το «μορφωτικό τους κεφάλαιο» δεν επαρκεί για μια ισότιμη και δίκαιη συμμετοχή στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της αγωγής.

Παντελής Κωνσταντινάκος «Η Εφημερίδα των Συντακτών»

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις)

(Μονάδες 25)

B. 1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 100-120 λέξεων το περιεχόμενο του αποσπάσματος που ακολουθεί «Στην εκπαίδευση πρέπει να παρέχονται όλα τα αναγκαία εφόδια στους μαθητές/τριες και να αντιμετωπίζονται «ισότιμα» , χωρίς διακρίσεις από την καταγωγή, τη φυλή, το φύλο και την πολιτισμική τους αναφορά.»

(Μονάδες 10)

B. 2. α) Ποιος τρόπος πειθούς κυριαρχεί στο κείμενο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές σε σημεία του κειμένου.

(Μονάδες 6)

β) Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή στην πρώτη παράγραφο του κειμένου;

(Μονάδες 4)

B. 3. α) Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **αντανακλά, επιτεύγματα, χρέος ,βασικά, δημιουργικής .**

(Μονάδες 5)

β) Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: αναγκαίες, σταθερότητας, προόδου, αναβαθμίζει, συμμετοχή.

(Μονάδες 5)

B. 4. α) Να αιτιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών στις παρακάτω περιπτώσεις.
«ισότιμα»(στη δεύτερη παράγραφο)
«λύση»(στην τέταρτη παράγραφο)

(Μονάδες 2)

β) Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική στο απόσπασμα που ακολουθεί: «Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης αντανακλά την πολιτισμική διάσταση της ισότιμης μόρφωσης των πολιτών κάθε κοινωνίας, ανεξάρτητα από περιορισμούς και ανισότητες οποιασδήποτε μορφής και προέλευσης.».

(Μονάδες 3)

Γ. 1. Σε μια επιστολή σας προς τον Υπουργό Παιδείας καλείστε να αναφερθείτε σε φαινόμενα ανισότητας στο χώρο της εκπαίδευσης και να προτείνετε τρόπους πραγμάτωσης της ισότητας στα πλαίσια του εκπαιδευτικού συστήματος.

(Μονάδες 40)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΨΑΡΡΑΣ Γ. – ΒΑΪΝΑ Ζ. – ΚΩΤΙΤΣΑ Κ.